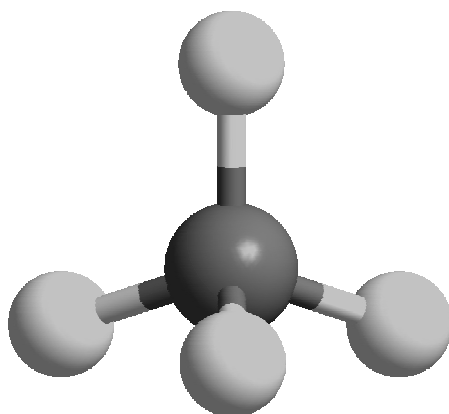

ZVEZA ZA TEHNIČNO KULTURO SLOVENIJE

ŠOLSKO TEKMOVANJE IZ ZNANJA KEMIJE ZA

BRONASTE PREGLOVE PLAKETE

Tekmovalne naloge za 4. letnik
11. marec 2013

Predno začnete reševati preizkus znanja, vpišite v tabelo svoje podatke z velikimi tiskanimi črkami.

Ime in priimek: _____

Srednja šola: _____

Kraj: _____

Profesor kemije: _____

Pred vami je deset tekmovalnih nalog iz kemije, ki so različnega tipa. Pri reševanju lahko uporabljate le periodni sistem, ki je priložen in žepno računalo. Naloge rešujte po vrsti. Če vam posamezna naloga dela težave, jo prihranite za konec.

Pri reševanju ne smete uporabljati svinčnika in sredstev za brisanje. Če se zmotite, napako prečrtajte in se poleg podpišite.

Za reševanje tekmovalnih nalog imate na voljo 60 minut.

Veliko uspeha pri reševanju.

Tekmovalne naloge pregledal: _____

Dijak je dosegel _____ točk, kar ustreza _____ %.

PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

	I 1																VIII 18		
	1 H 1,008											2 He 4,0026	1						
2	3 Li 6,941	4 Be 9,0122											5 B 10,81	6 C 12,011	7 N 14,007	8 O 15,999	9 F 18,998	10 Ne 20,180	2
3	11 Na 22,993	12 Mg 24,305	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 Al 26,982	14 Si 28,085	15 P 30,974	16 S 32,06	17 Cl 35,45	18 Ar 39,948	3
4	19 K 39,093	20 Ca 40,078	21 Sc 44,956	22 Ti 47,867	23 V 50,942	24 Cr 52,996	25 Mn 54,938	26 Fe 55,845	27 Co 58,933	28 Ni 58,693	29 Cu 63,546	30 Zn 65,38	31 Ga 69,723	32 Ge 72,63	33 As 74,922	34 Se 78,95	35 Br 79,904	36 Kr 83,798	4
5	37 Rb 85,463	38 Sr 87,62	39 Y 88,906	40 Zr 91,224	41 Nb 92,906	42 Mo 95,96	43 Tc (98)	44 Ru 101,07	45 Rh 102,91	46 Pd 106,42	47 Ag 107,87	48 Cd 112,41	49 In 114,82	50 Sn 118,71	51 Sb 121,76	52 Te 127,60	53 I 126,90	54 Xe 131,29	5
6	55 Cs 132,91	56 Ba 137,33	57-71 *	72 Hf 178,49	73 Ta 180,95	74 W 183,84	75 Re 186,21	76 Os 190,23	77 Ir 192,22	78 Pt 195,08	79 Au 196,97	80 Hg 200,59	81 Tl 204,38	82 Pb 207,2	83 Bi 208,98	84 Po (209)	85 At (210)	86 Rn (222)	6
7	87 Fr (223)	88 Ra (226)	89-103 #	104 Rf (265)	105 Db (268)	106 Sg (271)	107 Bh (270)	108 Hs (277)	109 Mt (276)	110 Ds (281)	111 Rg (280)	112 Cn (285)	113 Uut (284)	114 Fl (289)	115 Uup (288)	116 Lv (293)	117 Uus (294)	118 Uuo (294)	7

* Lantanoidi	57 La 138,91	58 Ce 140,12	59 Pr 140,91	60 Nd 144,24	61 Pm (145)	62 Sm 150,36	63 Eu 151,96	64 Gd 157,25	65 Tb 158,93	66 Dy 162,50	67 Ho 164,93	68 Er 167,26	69 Tm 168,93	70 Yb 173,05	71 Lu 174,97
# Aktinoidi	89 Ac (227)	90 Th 232,04	91 Pa 231,04	92 U 238,03	93 Np (237)	94 Pu (244)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (251)	99 Es (252)	100 Fm (257)	101 Md (258)	102 No (259)	103 Lr (262)

1. Primerjajte porazdelitve elektronov po orbitalah v atomih elementov

Element	Porazdelitev elektronov po orbitalah
A	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^1$
Č	$1s^2 2s^2 2p^5$
D	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^1$
E	$1s^2 2s^2 2p^6$

Odgovorite na vprašanja.

1.1 Kateri element bo tvoril ione z nabojem 3+? _____

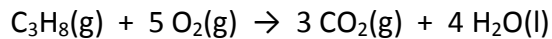
1.2 Kateri element bo tvoril ione z nabojem 1–? _____

1.3 Kateri element ne bo tvoril ionov? _____

2. Napišite strukturne formule molekule berilijevega diklorida, ogljikovega dioksida in vodikovega cianida. V formulah označite nevezne elektronske pare in opredelite molekulo kot polarno ali nepolarno.

	berilijev diklorid	ogljikov dioksid	vodikov cianid
strukturna formula molekule			
polarnost molekule			

3. Pri gorenju propana nastaneta ogljikov dioksid in voda.
Enačba za reakcijo:

- 3.1 Izračunaj standardno reakcijsko entalpijo ΔH_r° za to reakcijo.

Standardne tvorbene entalpije pri temperaturi 25 °C.

$\text{C}_3\text{H}_8(\text{g})$ - 104,7 kJ/mol

$\text{CO}_2(\text{g})$ - 393,5 kJ/mol

$\text{H}_2\text{O}(\text{l})$ - 285,8 kJ/mol

Izračun:

Odgovor:

- 3.2 Koliko toplote se sprosti, če 454 g propana zgori?

Izračun:

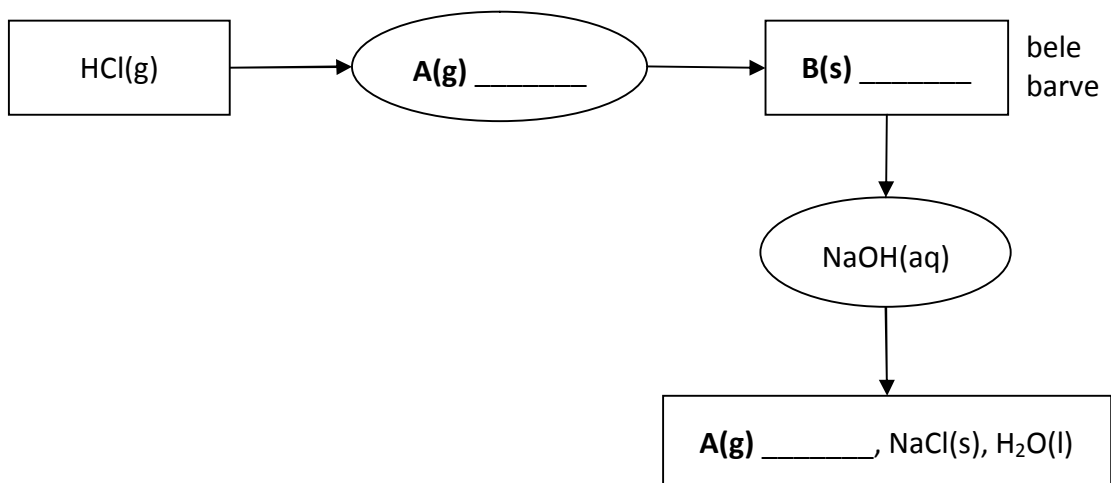
Odgovor:

4. Koliko ionov je v 1 kg raztopine, ki jo dobite, če zmešate 20 kg 3 % in 5 kg 7 % vodne raztopine natrijevega klorida?

Račun:

V 1 kg raztopine je _____ ionov.

5. Dopolnite naslednjo shemo.

6. Če alkan z molsko maso 72 reagira s klorom, pri čemer je potrebno reakcijsko zmes osvetljevati ali segrevati, nastane en mono substituiran kloro derivat.

6.1 Zapišite racionalno in strukturno formulo tega alkana.

6.2 Zapišite kloriran derivat.

6.3 Zapišite dikloro produkte, ki nastanejo pri nadaljni reakciji.

7. Odgovorite.

7.1 Napišite reakcijsko shemo za reakcijo 2-metilprop-1-ena s HCl.

7.2 Poimenujte to reakcijo.

7.3 Kaj je intermediat pri tej reakciji?

8. Odgovorite.

8.1 Kako bi iz 2-klorobutana pripravili but-2-en? Kaj je problem te sinteze?

Sinteza:

Problem sinteze:

8.2 Kakšne pogoje bi morali izbrati, če bi zgoraj navedeni alken želeli pripraviti iz odgovarjajočega alkohola?

9. V treh epruveh imamo: butan-1-ol, butan-2-ol in 2-metilpropan-2-ol. Kako bi lahko s pomočjo dveh kemijskih testov ugotovili, v kateri epruveli se nahaja določen alkohol?

9.1 1. test

9.2 2. test

10. Sintetizirajte iz etana kot edine organske spojine etil etanoat.

10.1 1. korak

10.2 2. korak

10.3 3. korak

10.4 4. korak